

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Педагогіка

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Інформатика)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Інформатика
Форма навчання	Денна
Розробник (викладач)	Бартків Оксана Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	Електронна адреса викладача: Bartkiv.Oksana@vnu.edu.ua
Семестр, курс	3-4 семестр, II курс
Кількість годин/кредитів	Загальний обсяг: 6 кредитів / 180 годин. Аудиторних годин: 90; з них: лекцій – 40 год, практичних – 50 год. Самостійної роботи – 80 год. Консультації – 10 год.
Форма контролю	Залік – 3 семестр, екзамен – 4 семестр.
Час занять	Тижневих годин: по 2,5 год на кожен семестр. Аудиторні заняття проводяться за розкладом: http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Консультації викладача відповідно затвердженого графіку.
Анотація курсу	Силабус нормативного освітнього компонента «Педагогіка» складено відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта. Інформатика. Викладання курсу спрямоване на набуття здобувачами освіти ґрунтовних компетенцій організації процесу викладання інформатики в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти та роботи класного керівника з колективом учнів/здобувачів освіти.
Пререквізити	Базові знання з ОК «Вступ до фаху», «Психологія», «Інклюзивна освіта», «Охорона життя і здоров'я учасників освітнього процесу».
Постреквізити	«Психолого-педагогічна практика», «Методика навчання інформатики», «Педагогічна практика».
Мета вивчення освітнього компонента	Мета та завдання ОК полягають у формуванні в майбутніх учителів/викладачів інформатики закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти інтегральної та системи загальних і фахових компетентностей планування, організації та проведення навчальних занять, виховних справ, виховання та розвитку особистості в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти з визначенням їх діагностичної мети, завдань, змісту, форм, методів та упровадженням сучасних технологій, методики виховної роботи в освітній процес тощо. Освітній компонент «Педагогіка розкриває основні вимоги до організації навчального процесу в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти як цілісного й системного процесу, його структуру, мету і завдання, закономірності, зміст, методи, сучасні педагогічні технології, форми, засоби, умови формування компетентного учителя/викладача закладу загальної середньої освіти/фахової передвищої освіти за спеціальністю 014

«Середня освіта. Інформатика», відповідно до ОПП підготовки фахівця, затвердженої Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Застосовуючи в майбутній професійній діяльності сучасні підходи до організації процесів навчання й виховання майбутні вчителі/викладачі інформатики зможуть суттєво вплинути на створення в закладах загальної середньої освіти/фахової передвищої освіти сприятливого освітнього середовища, на розвиток, навчання й виховання школярів / здобувачів освіти в процесі викладання інформатики та в позакласній роботі та сприяти актуалізації їхніх внутрішніх резервів для повноцінної творчої самореалізації в усіх сферах життєдіяльності.

Викладання освітнього компонента передбачає поєднання інтерактивних і традиційних форм навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються платформа дистанційного навчання MOODLE, ZOOM, спеціальні інформаційні технології, такі як відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

Освітній компонент «Педагогіка» спрямований на формування таких загальних (ЗК), фахових (ФК) та предметних (ПК) компетентностей:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності на основі етичних принципів, толерантності, до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів/здобувачів освіти з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку

	учнів/здобувачів освіти. ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів/здобувачів освіти ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів/здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК6. Здатність до формування колективу учнів/здобувачів освіти; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів/здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями/здобувачами освіти в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей. ПК1. Здатність використовувати знання наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів сучасної інформатики у практиці навчання інформатики. ПК7. Здатність добирати та використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та в позакласній роботі, аналізувати й оцінювати доцільність й ефективність їх застосування.
Результати навчання	Опанування змісту освітнього компоненту дозволяє отримати наступні програмні результати навчання: РН1. <i>Відтворювати</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховувати</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів/здобувачів освіти. РН4. <i>Добирати та застосовувати</i> сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів/здобувачів освіти; критично <i>оцінювати</i> результати їх навчання та ефективність уроку. РН5. <i>Добирати</i> доцільні форми та методи виховання учнів/здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; <i>аналізувати</i> динаміку особистісного розвитку учнів/здобувачів освіти, <i>визначати</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. РН6. <i>Проектувати</i> психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів/здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технологій здоров'язбереження під час освітнього процесу, способів запобігання та протидії негативним

	впливам на особистість, <i>налагоджувати</i> ефективну співпрацю з учнями/здобувачами освіти та батьками (особами, які виконують їхні функції). РН10. <i>Демонструвати</i> володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності. РН12. <i>Аналізувати</i> власну педагогічну діяльність та її результати, <i>здійснювати</i> самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей. РН13. <i>Демонструвати</i> знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, <i>обґрунтовувати</i> необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні. ПРН1. <i>Визначати</i> структуру предметної галузі інформатики, її місце в системі наук, <i>визначати</i> перспективи розвитку інформатики та інформаційних технологій, їхнє суспільне значення. ПРН13. <i>Передбачати</i> та <i>оцінювати</i> результати власної діяльності, <i>аналізувати</i> перспективний педагогічний досвід з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти.
--	--

Soft skills:

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;
- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;
- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;
- емоційний інтелект – ментальні здібності, які беруть участь в усвідомленні і розумінні власних емоцій, емоцій навколишніх (дітей, батьків, колег) та вміння керувати емоціями;
- креативність, оригінальність та ініціативність – здатність генерувати інноваційні ідеї, знаходити оригінальні творчі рішення, уміння вільно мислити;
- уміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети;
- лідерські якості – сукупність умінь, навичок, рис характеру, визнання високих результатів у діяльності, що забезпечують успіх.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього (год.)	Лек. (год.)	Практ. (год.)	Конс. (год.)	Сам. роб. (год.)	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки						
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки як науки. Генеза становлення педагогіки як науки. Внесок педагогів-класиків у розвиток педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії. Галузі педагогіки та зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки відповідно до вимог Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи і ін. Поняття методів науково-педагогічних досліджень, їх характеристика. Об'єкт і предмет науково-педагогічного дослідження. Програма дослідження, вимоги до її проєктування.	8	2	2		4	ДС, РМГ, ТЗ / 2 б.
Тема 2. Сучасні педагогічні технології в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти. Поняття технологій, педагогічних технологій, їх класифікація. Вимоги до використання педагогічних технологій в освітньому процесі.	8	-	2	2	2	ДБ, РМГ / 2 б.
Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості. Поняття про особистість. Фактори розвитку особистості і їх вплив на формування особистості. Сучасні теорії розвитку особистості. Технологія розвитку критичного мислення, її використання в процесі викладання інформатики. Особливості дітей з різними освітніми потребами.	8	2	2		4	Усне РМГ, ДС / 2 б.
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	2	10	6
Змістовий модуль 2. Проєктування процесу вивчення інформатики в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти (дидактика).						
Тема. 4. Предмет і завдання дидактики. Технологія проєктування процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Основні функції навчання. Технологія цілепокладання, вимоги до діагностичності мети навчання. Основні етапи засвоєння знань учнями. Урахування особливостей дітей з різними освітніми потребами в процесі навчання.	8	2	2		4	ІР, ТЗ / 2 б.

Тема 5. Поняття про закономірності та принципи процесу навчання. Загальне поняття про закономірності та принципи навчання, їх врахування у процесі навчання інформатики. Правила навчання, їх зв'язок із принципами навчання. Принципи навчання в народній дидактиці. Технології особистісно-орієнтованого навчання, їх реалізація на уроках інформатики. Урахування особливостей інклюзивного навчання на уроках інформатики.	10	2	2		6	ДБ, РМГ, Т / 2 б.
Тема 6. Зміст освіти і навчання. Технологія відбору та структурування змісту освіти. Загальне поняття про зміст освіти як дидактичну категорію. Концепція Нової української школи, Державний стандарт середньої освіти для базової школи про модифікацію змісту навчання школярів відповідно до програмових результатів навчання. Технологія укрупнення дидактичних одиниць. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу. Технологія проблемного та програмованого навчання. <i>Документи</i> , в яких відображається зміст освіти в школі/закладі фахової передвищої освіти: типова освітня програма закладу загальної середньої освіти/закладу фахової передвищої освіти, типові освітні програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II та III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, навчальні плани, навчальні програми, модельні навчальні програми, підручники, посібники.	10	2	2		6	ДС, Т / 2 б.

Тема 7. Методи навчання, їх використання на уроках інформатики. Методи та прийоми навчання. Методи та прийоми (технології) інтерактивного навчання. <i>Технології кооперативного навчання</i> (Змінювані трійки. Акваріум. Два – чотири всі разом. Ланцюжок. Діалог. Коло ідей. Синтез думок. Спільний проєкт. Пошук інформації.). <i>Технології колективно-групового навчання</i> (Навчаючи – учусь. Мікрофон. Незакінчені речення. Ажурна пилка. Кейс метод. Метод модерації. Дерево рішень). <i>Технології ситуативного моделювання</i> (Симуляції. Спрощене судове слухання (суд prose), дидактичні ігри. <i>Технології опрацювання дискусійних питань</i> (Займи позицію. Зміни позицію. Метод Прес. Дискусія. «Дискусія з відкритим кінцем». «Дискусія з закритим кінцем». Техніка акваріума. Мозковий штурм. Човниковий метод. Дискусія в стилі ток-шоу. Оцінювальна дискусія. Дебати. Дискусійні гойдалки. Карусель.). Хмарні технології навчання, мобільне навчання, QR-коди, STEM, сторітеллінг, кроссенс, «Фішбоун» як новітні методи навчання на уроках інформатики у Новій українській школі. Технологія відбору методів навчання. Урахування особливостей дітей з особливими освітніми потребами у процесі відбору інтерактивних методів навчання.	14	4	4	2	4	РМГ, ДБ/ по 2 б.
Тема 8. Сучасні форми організації навчального процесу в закладі загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти. Поняття форм організації навчання, їх класифікація. Характеристика традиційних форм організації навчання. Квест, гра, конференція, семінар, майстер-клас, тренінг як сучасні форми організації навчання. Урок/заняття як основна форма навчання в школі/закладі фахової передвищої освіти і, вимоги до уроків/занять. Основні підходи до класифікації типів уроків/занять. Індивідуальні, групові та колективні форми дослідницько-пізнавальної діяльності учнів/здобувачів освіти на заняттях. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання. Навчальні гуртки та проблемні творчі об'єднання учнів/здобувачів з інформатики. Педагогічна технологія на основі системи ефективних форм організації навчання. Урахування специфіки проведення різних форм організації навчання інформатики в умовах інклюзивного навчання.	10	4	4		2	ІР, РМГ, ДБ по 2 б.

Тема 9. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти. Контроль та оцінка навчальних досягнень школярів/здобувачів освіти. Суть і види контролю. Функції контролю. Методи контролю. Форми контролю. Вимоги до контролю і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Технологія тестового та формувального оцінювання. Технологія «Портфоліо» в оцінюванні досягнень вивчення інформатики здобувачами освіти.	10	2	4	2	2	ПР, РМГ, ДС/2 б
Разом за змістовим модулем 2	62	16	18	4	24	18
Змістовий модуль 3. Теоретико-методичні основи методики виховної роботи в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти						
Тема 10. Сутність процесу виховання, виховної роботи та методики виховної роботи. Методика виховної роботи, її сутність та завдання. Мета виховання в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти. Діагностичність постановки мети виховної роботи. Закономірності та принципи виховної роботи. Класний керівник, його функції та посадові обов'язки, плани виховної роботи класного керівника. Урахування у виховній роботі класного керівника особливостей учнів/здобувачів з особливими освітніми потребами.	10	2	4		6	ДС, РМГ, ДБ /1 б.
Тема 11. Технології виховного процесу в сучасному закладі освіти (технологія морального, естетичного, правового, трудового, екологічного, економічного, фізичного, статевого, патріотичного виховання). Методика реалізації технологій методики національно-патріотичного виховання в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти. Методика профілактики булінгу. Діяльність класного керівника з формування здоров'я збережувальної поведінки учнів/здобувачів освіти.	14	2	4	2	6	ТР, ДС / по 1 б.
Тема 12. Методика реалізації методів виховання в сучасній школі, закладі фахової передвищої освіти Поняття методів виховання та прийомів виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика груп методів виховання. Критерії відбору методів виховання. Методика реалізації класним керівником методів виховання у виховній роботі з колективом. Вимоги до відбору методів виховання до учнів/здобувачів з особливими освітніми потребами.	14	4	4	2	8	ДБ, ТЗ

Тема 13. Методика проведення сучасних форм виховної роботи. Класифікація і характеристика форм виховної роботи. Методика проведення основних форм виховної роботи з учнями/здобувачами освіти. Урахування специфіки проведення різних форм виховної роботи з учнями/здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.	16	2	4		8	РМГ, ТЗ, Т /по 1 б
Тема 14. Особистість і колектив. Система роботи класного керівника з колективом. Стадії розвитку колективу учнів/здобувачів освіти. Колективні творчі справи. Шляхи згуртування колективу учнів/здобувачів освіти. Методика роботи класного керівника з колективом. Командна робота класного керівника з іншими фахівцями у вихованні учнів/здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.	12	2	4		6	ДС, Т /по 16
Разом за змістовим модулем 3	66	12	20	4	34	10
Змістовий модуль 4. Школознавство						
Тема 15. Поняття школознавства. Наукова організація праці педагога Поняття «школознавство», «керівництво» і «управління». Наукові основи управління закладами загальної середньої, фахової передвищої освіти. Принципи, методи та функції управління. Структура органів управління закладами загальної середньої та фахової передвищої освіти. Внутрішнє керівництво і контроль. Планування роботи закладу загальної середньої та фахової передвищої освіти, види планів роботи. Діловодство як засіб раціонального управління. Поняття НОПП. Принципи НОПП.	6	2	2		2	ДС, ТЗ / 1
Тема 16. Методична робота в школі та у закладі фахової передвищої освіти Основні форми методичної роботи. Інноваційні форми методичної роботи. Методичні об'єднання та творчі групи учителів/викладачів. Індивідуальна траєкторія розвитку педагога. Атестація педагогічних працівників.	8	2	2		4	ПР, ТЗ / 1
Тема 17. Інноваційний педагогічний досвід. Поняття про інноваційний досвід. Вивчення, узагальнення і поширення інноваційного педагогічного досвіду	10	2	2		6	РМГ / 1
Разом за змістовим модулем 4	34	6	6	-	12	3
Всього за змістові модулі	180	40	50	10	80	37
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						Т / 10
Модульна контрольна робота №2						РП / 20
Модульна контрольна робота №3						Т / 20
Модульна контрольна робота №4						РП / 10
ІНДЗ						3

Всього годин / Балів	180	40	50	10	80	100
-----------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ІР – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, ТЗ – творче завдання, ПР – практична робота, РП – робота над проектом.

Індивідуально-дослідне завдання (ІНДЗ)- 3 бали

(оцінюється під час захисту проєкту)

Здобувачам освіти пропонується робота над проєктом в парах або групах на тему:

Педагогічні тренди в професії вчителя інформатики.

Критерії оцінювання виконання і захисту здобувачами освіти індивідуально-дослідного завдання (3 бали)

К-ть балів	Критерії оцінювання роботи
1,5 бали	Якість, чіткість, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу. Вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
1 бал	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
0,5 бала	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
3 бали	Разом

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових занять, без участі викладача.

Самостійна робота включає в себе:

- опрацювання лекційного матеріалу (перевірка здійснюється під час практичних занять та оцінюється при виставленні оцінки за змістовий модуль);
- підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань (перевірка здійснюється під час практичних занять);
- систематизація вивченого матеріалу перед контрольними роботами (перевірка здійснюється під час контрольних заходів і оцінюється відповідною кількістю балів);
- самостійне опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювались і не розглядались на заняттях (перевірка здійснюється під час практичних занять та контрольних заходів, оцінюється відповідною кількістю балів).

Здобувачам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та ресурси Інтернету.

№ з/п теми	Завдання на самостійну роботу	Кількість годин
Змістовий модуль № 1. Загальні основи педагогіки		
1.	Предмет і завдання педагогіки як науки. Розуміння предметної області та професійної діяльності, закономірностей розвитку інформатики, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. Опрацювання конспекту лекції	4
2	Сучасні педагогічні технології в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.	2

	Опрацювання підручників, навчальних посібників	
3	Розвиток, виховання і формування особистості. Різноманітність і мультикультурність суспільства, рівні можливості для всіх учасників освітнього процесу. Особисте фізичне та психічне здоров'я. Самостійна робота в дистанційному режимі	4
Всього самостійна робота за змістовий модуль 1		10
Змістовий модуль № 2. Проєктування процесу вивчення інформатики в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти.		
4	Предмет і завдання дидактики. Технологія проєктування процесу навчання. Цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання учнів/здобувачів освіти з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей. Опрацювання конспекту лекції	4
5	Поняття про закономірності та принципи процесу навчання Опрацювання підручників, навчальних посібників	6
6	Зміст освіти і навчання. Технологія відбору та структурування змісту освіти Підготовка до практичних занять	6
7	Тема 7. Методи навчання, їх використання на уроках інформатики Самостійна робота в дистанційному режимі	4
8	Сучасні форми організації навчального процесу в закладі загальної середньої освіти. Рівноправна та особистісно зорієнтована взаємодія з учнями/здобувачами освіти в освітньому процесі. Підготовка до практичних занять	2
9	Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів/здобувачів повної загальної середньої та фахової передвищої освіти. Підготовка до практичних занять	2
Всього самостійна робота за змістовий модуль 2		24
Змістовий модуль № 3. Теоретико-методичні основи методики виховної роботи в закладах загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти		
10	Сутність процесу виховання, виховної роботи та методики виховної роботи. Опрацювання конспекту лекції	6
11	Технології виховного процесу в сучасному закладі освіти Опрацювання підручників, навчальних посібників	6
12	Методика реалізації методів виховання в сучасній школі/закладі фахової передвищої освіти. Підготовка до практичних занять	8
13	Методика проведення сучасних форм виховної роботи Самостійна робота в дистанційному режимі	8
14	Особистість і колектив. Система роботи класного керівника з колективом	6
Всього самостійна робота за змістовий модуль 3		34
Змістовий модуль № 4. Р Школознавство¹²		
15	Поняття школознавства. Наукова організація праці педагога Опрацювання конспекту лекції	2
16	Методична робота в школі/закладі фахової передвищої освіти. Етичні принципи, толерантність у професійній	4

	діяльності. Опрацювання підручників, навчальних посібників	
17	Тема 17. Інноваційний педагогічний досвід Підготовка до практичних занять	12
Всього самостійна робота за змістовий модуль 4		12
Всього самостійна робота з дисципліни		80

Питання до екзамену

1. Предмет педагогіки
2. Методологічні основи педагогіки
3. Основні етапи розвитку педагогіки
4. Основні категорії педагогіки
5. Галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Методи науково-педагогічних досліджень, їх характеристика.
7. Поняття педагогічних технологій, їх види
8. Загальна характеристика сучасних педагогічних технологій.
9. Поняття про розвиток і формування особистості. Технологія критичного розвитку.
10. Основні фактори та рушійні сили процесу розвитку й формування особистості.
11. Взаємозв'язок розвитку, виховання та навчання.
12. Роль діяльності, спілкування, власної активності у розвитку та вихованні особистості
13. Врахування закономірностей вікового та індивідуального розвитку дітей, підлітків, юнаків.
14. Методика виховної роботи, її сутність.
15. Дидактика як галузь педагогічних знань
16. Сутність процесу навчання, його методологічні основи та рушійні сили
17. Функції процесу навчання, взаємозв'язок між ними.
18. Технологія проєктування процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Специфіка організації процесу навчання в умовах інклюзії.
19. Технології особистісно-орієнтованого навчання
20. Процес засвоєння знань.
21. Різні підходи до процесу навчання в сучасній школі/закладі фахової передвищої освіти.
22. Технологія відбору та структурування змісту освіти.
23. Технологія укрупнення дидактичних одиниць.
24. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу.
25. Технологія проблемного та програмованого навчання.
26. Шляхи оновлення змісту освіти в сучасних умовах розбудови національної школи.
27. Документи, що визначають зміст освіти (Державний стандарт загальної середньої освіти для базової школи, Типові освітні програми загальної середньої освіти для базової школи, Типові освітні програми спеціальних закладів загальної середньої освіти, навчальні програми, модельні навчальні програми, підручники, посібники, інтернет-платформи).
28. Поняття про методи навчання.
29. Основні підходи до класифікації методів навчання.
30. Загальна характеристика методів за джерелом інформації.
31. Загальна характеристика методів за рівнем пізнавальної діяльності (активності) школярів.
32. Характеристика методів контролю та самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний контроль, самоконтроль, метод машинного контролю.

33. Інтерактивні технології навчання. Методи та прийоми інтерактивних технологій навчання.
34. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань.
35. Технологія вибору методів навчання.
36. Критерії відбору методів навчання
37. Сутність поняття форма організації навчання
38. Урок – основна форма організації навчання
39. Форми організації навчання класно-урочної системи (семінар, практикуми, екскурсії, диспути, факультативи, консультації)
40. Домашня робота учнів/здобувачів. Види домашніх завдань, вимоги до них.
41. Класифікації уроків (за основним способом проведення, за основними етапами, за основною дидактичною метою).
42. Квест, гра, конференція, семінар, майстер-клас, тренінг як сучасні форми навчання.
43. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання. Навчальні гуртки та проблемні творчі об'єднання школярів/здобувачів.
44. Педагогічна технологія на основі системи ефективних уроків.
45. Підготовка вчителя до уроку. Вимоги до сучасного уроку.
46. Технологія тестового та формувального оцінювання.
47. Технологія «Портфоліо»; безоцінкове навчання.
48. Рейтингові технології.
49. Виховання як спеціально організований і свідомо здійснюваний процес. Виховна робота. Методика організації виховної роботи в сучасній школі/закладі фахової передвищої освіти.
50. Закономірності процесу виховання.
51. Принципи виховання їх характеристика
52. Ідеал та мета виховання на різних етапах розвитку суспільства. Діагностичність мети виховання. Сучасний випускник та сучасний вчитель: основні ролі та компетентності.
53. Структура процесу виховання, її характеристика.
54. Поняття про методи та засоби виховання.
55. Методи формування свідомості особистості.
56. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.
57. Методи стимулювання поведінки та діяльності
58. Методи контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.
59. Планування роботи класного керівника. Види, структура планів.
60. Напрями національного виховання. Методика естетичного та етичного виховання, їх завдання, шляхи реалізації.
61. Методика морального виховання школярів/здобувачів. Зміст, методи та шляхи реалізації морального виховання. Профілактики булінгу серед школярів/здобувачів.
62. Методика розумового виховання школярів. Формування основ наукового світогляду школярів/здобувачів.
63. Мета, завдання та зміст трудового виховання школярів. Методика реалізації трудового виховання.
64. Мета, завдання та зміст та методика економічного виховання школярів/здобувачів.
65. Мета, завдання, зміст та методика статевого виховання школярів/здобувачів.
66. Професійна орієнтація учнів в системі роботи класного керівника, її форми та методи.
67. Мета, завдання, зміст фізичного виховання школярів. Методика формування здоров'язбережувальної поведінки учнів/здобувачів.
68. Форми та засоби фізичного виховання. Основи здорового способу життя.
69. Завдання, основні принципи та зміст сімейного виховання.
70. Умови ефективності сімейного виховання.

71. Класний керівник. Плани виховної роботи класного керівника. Інноваційні форми виховної роботи класного керівника зі школярами та родинами школярів/здобувачів на засадах педагогіки партнерства.

72. Умови ефективності взаємодії класного керівника та батьків. Командна робота класного керівника з іншими фахівцями у вихованні учнів/здобувачів з особливими освітніми потребами.

73. Сутність, ознаки та функції колективу.

74. Вплив дитячого колективу на особистість дитини. Структура дитячого колективу.

75. Процес розвитку колективу. Профілактика класним керівником негативних явищ в учнівському колективі.

76. Поняття школознавства.

77. Внутрішнє управління, його принципи.

78. Наукова організація праці вчителя/викладача. Індивідуальна траєкторія розвитку педагога.

79. Методична робота в школі/закладі фахової передвищої освіти. Форми методичної роботи.

80. Упровадження в практику роботи школи/закладу фахової передвищої освіти інноваційного педагогічного досвіду.

Політика курсу

Політика щодо оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється згідно **Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**. Освітній компонент складається з чотирьох змістових модулів та його вивчення передбачає виконання практичних робіт. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

- поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
- модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Поточний контроль (40 балів)					Модульний контроль (60 балів)				Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2				
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	МКР 3	МКР 4	
Т 1-3	Т 4-9	Т 10-14	Т 15-17	Т 1-17	Т 1-3	Т 4-9	Т 10-14	Т 15-17	100
6	18	10	3	3	10	20	20	10	

Якщо за результатами семестру накопичено не менше 75 балів і здобувач освіти погоджується із цим результатом, то оцінка за семестр може виставлятися без складання екзамену. В іншому разі здобувач освіти складає екзамен; максимальна кількість балів, яку можна отримати на екзамені – 60 балів. Вони замінюють бали модульного семестрового контролю, поточний семестровий контроль при цьому зберігається. Оцінка за семестр у випадку складання екзамену є сумою балів поточного контролю та балів, отриманих під час екзамену. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. Здобувачеві освіти також можуть бути зараховані результати навчання, здобуті у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати результати навчання, що відповідають тематиці освітнього компоненту, його окремому розділу, темі (темам) або індивідуальному завданню, які здобувач освіти самостійно набув, вивчаючи освітні ресурси (семінари, інтернет-курси, професійні стажування та ін.) на онлайн-

платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua>), EdEra (<https://www.ed-era.com>) та інших, і підтвердив відповідними сертифікатами.

Поєднання навчання та досліджень. Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, зокрема, написання та опублікування наукових тез та статей з тематики ОК. Здобувачам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт за тематикою ОК й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, у випадку, де передбачено екзамен, не може перевищувати 40 б., залік – 100 б.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять у 1 семестрі

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1.5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0,5 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять у 2 семестрі

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
0,75 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації,

	допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
0,5 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0,2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з формою контролю – екзамен

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Вирішення конфліктних ситуацій

Будь-яка конфліктна ситуація, яка виникає в учасників освітнього процесу вирішується згідно Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття та списування. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і практичні заняття освітнього компоненту.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки». Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Під час оцінювання результатів навчання студенти не користуються забороненими засобами (мобільний телефон, планшет, конспект, навчальна література, інші джерела інформації, в тому числі Інтернет-ресурси), самостійно виконують запропоновані завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона вивчають теоретичний матеріал самостійно використовуючи навчальні посібники, конспекти лекцій, виконують всі завдання для аудиторних занять, всі домашні завдання. Прозвітуватися про виконання завдань можна під час консультацій, одночасно при цьому з'ясувати незрозумілі моменти, задати запитання викладачу. Перескладання модульних контрольних робіт заборонено.

Методичне забезпечення

1. Бартків О.С. . Дистанційний курс Moodle: Педагогіка (Сучасні педагогічні технології) (затверджений науково-методичною радою університету до використання в навчальному процесі. Протокол № 10 від 21.06.2022). Режим доступу: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1530>

2. Бартків О.С. Дистанційний курс Moodle: Педагогіка (Методика виховної роботи), 2022. ((затверджений науково-методичною радою університету до використання в навчальному процесі. Протокол № 10 від 16.06.2021)). Режим доступу: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1204>

3. Бартків О.С. Педагогіка (Методика виховної роботи) : навч.-метод. рекомен. (для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Математика, біологія, природознавство і здоров'я людини, інформатика, фізика, географія, фізична культура, хімія). Луцьк, 2020. 57 с.

4. Бартків О.С. Елементи дистанційного навчання в процесі вивчення курсу «Методика виховної роботи». *Педагогічний часопис Волині : науковий журнал*. Луцьк, СЛУ ім. Лесі Українки, 2020. 1(12). 130с. С. 56-61.

5. Бартків О.С. Візуалізація як ефективний метод вивчення студентами педагогіки. Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». Випуск 8 (15), 2020. С.1-16/.

6. Бартків О.С. Формування основ педагогічної майстерності майбутніх учителів *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 1 (48). 2021.С. 24-29.

7. Бартків О.С. Професійна підготовка майбутніх учителів до організації виховної роботи: сутність та структура. *Науковий журнал «Acta Paedagogica Volyniensis»*. 2021, №.2, 90с. С. 10-15.

8. Бартків О.С. Інформальна освіта у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів. *Інноваційна педагогіка*, № 55, том 1, 2023. С. 100-104.

9. Формування у майбутніх учителів компетентності педагогічного партнерства. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 2022, 4, 22–27.

10. Формування прогностичної компетентності майбутніх педагогів: *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*, 2022, № 2.С.124-131.

Рекомендована література

1. Державний стандарт базової загальної середньої освіти. [Електронний ресурс]. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
2. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта». 2022. 145с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Освіта України, 2017. С. 410–415.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>.
5. Закон України «Про освіту». Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. К. : Міленіум, 2017.
6. Закон України Основи законодавства України про охорону здоров'я: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
7. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.
8. Каменєва Т.М. Теоретичні основи навчання: навчально-методичний. К.: МНУЦ, 2018. 282 с.
9. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Режим доступу : <https://nus.org.ua/news/mon-zatverdilo-novu-kontseptsiyu-patriotichnogo-vykhovannya/>
10. Концепція Нової української школи . Управління школою. 2017. № 34-36. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
11. Методика виховної роботи. Практикум : навчально-методичний посібник для студ. пед. ун-тів / кол. авт.; ред. О.О. Лаврентєва. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 102 с.
12. Концепція розвитку освіти України на період 2015 - 2025 років [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://ips.ligazakon.net/document/NT1078>
13. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : навчальний посібник для аспірантів (денна та вечірня форми навчання) / Укладач Л.І.Васецька. Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018.169с
14. Положення про комітет з етики наукових досліджень Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2020. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Komitet-z-etyky-naukovyh-doslidzhen-.pdf>
15. Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. 2020. URL: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_orhanizatsiiu_navchalnoho_protseesu_2ch_rivniakh.pdf
16. Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2022. URL: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%BB_%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%80%202022.pdf
17. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
18. Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2019. (3-4), 52–56. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256>
19. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. 156 с.

20. Федірчик Т., Дідух В. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи. Гірська школа українських Карпат. 2019. № 21. С. 50-54.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Світлана ЯЦЮК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти
протокол № 1 від 26 серпня 2023 р.**

Завідувач кафедри:

проф. Олександр СЕМЕНОВ

